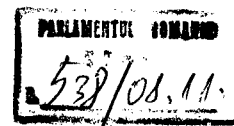

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIMUL – MINISTRU

2049
24.10.2016

2016

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind modificarea Legii 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr.215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali*, inițiată de domnul deputat Independent Popa Octavian-Marius (**Bp. 346/2016**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă reglementează amendarea unor prevederi ale Legii nr.115/2015, în sensul modificării unor criterii de organizare și desfășurare a alegerilor autorităților administrației publice locale privind alegerea primarilor într-un singur tur de scrutin, listele de semnături necesare pentru depunerea candidaturii, precum și perioada de desfășurare a campaniei electorale.

II. Observații

1. Menționăm că nu au fost precizate temeiurile pentru modificările propuse la pct. 2 și 3 din propunerea legislativă (care privesc dreptul cetățenilor de a solicita primarilor înscrierea în Registrul electoral, respectiv obligația primarului de a actualiza listele electorale suplimentare). Aceste modificări nu sunt în favoarea alegătorilor care, spre exemplu, trebuie să aibă la dispoziție o perioadă cât mai mare pentru înscrierea în registrul electoral.

2. Precizăm că, prin modificările aduse de inițiativa legislativă la pct.7 și 8, respectiv abrogarea alin. (2) al art. 49 și a alin. (1) și (2) ale art.50 din Legea nr. 115/2015, niciunul dintre competitorii electorali nu mai este obligat să prezinte liste de susținători.

În cuprinsul Expunerii de motive se precizează că *„noua lege a partidelor politice care permite înființarea partidelor cu trei membri vine în contradicție cu solicitarea de a strânge un număr mare de semnături pentru depunerea unei candidaturi”*.

În acest sens, menționăm că, ulterior datei de 23 mai 2015, art. 19 alin.(3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, republicată, prevede că lista semnăturilor membrilor fondatori trebuie să cuprindă cel puțin 3 membri fondatori. (anterior acestei date lista trebuia să cuprindă cel puțin 25.000 de membri fondatori).

Nu considerăm că se impune eliminarea listei susținătorilor pentru niciunul dintre competitorii electorali, deoarece în lipsa selecției competitorilor electorali, după criteriul capacității acestora de a mobiliza un număr semnificativ de susținători (cel puțin minimul prevăzut de lege), procesul electoral poate fi îngreunat (sau chiar blocat). Considerăm necesară menținerea obligației competitorilor electorali de a prezenta lista de susținători, care demonstrează capacitatea acestora de a reprezenta voința politică a unui număr semnificativ de cetățeni cu drept de vot.

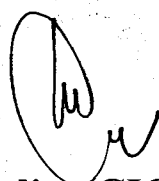
3. În ceea ce privește conținutul Expunerii de motive, precizăm că acesta nu a fost elaborat cu respectarea cerințelor prevăzute la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

4. În completarea prezentului punct de vedere, anexăm adresa Autorității Electorale Permanente nr. 19094/21.07.2016.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere obiectul de reglementare al inițiativei legislative,
Parlamentul va decide asupra oportunității adoptării acesteia.

Cu stimă,

Dacian Julien CIOLOȘ

Domnului senator Călin Constantin Anton Popescu - Tăriceanu
Președintele Senatului

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Str. Stavropoleos, nr. 6, București, Sector 3, 030084
Telefon/fax 021.310.13.86, www.roaep.ro, e-mail: office@roaep.ro

DOMNULUI CIPRIAN BUCUR,
MINISTRU DELEGAT PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL,
GUVERNUL ROMÂNIEI

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Nr. 19094 / 21.07.2016

Nr. 7977 / D.R.P.

Data 21.07.2016

Stimate domnule ministru,

Ca urmare a adresei dumneavoastră cu nr. 7302G/DRP din 04.07.2016, înregistrată la Autoritatea Electorală Permanentă cu nr.19094 din 06.07.2016, referitoare la *propunerea legislativă privind modificarea Legii nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali* (Bp.346/2016), precizăm următoarele:

1. Inițiatorul propune extinderea perioadei electorale și modificarea unora dintre termenele reglementate de Legea nr. 115/2015. Astfel:

- data alegerilor va fi adusă la cunoștință publică cu cel puțin **105 zile** înaintea votării, respectiv cu cel puțin **65 de zile**, în cazul alegerilor parțiale;
- persoanele care și-au stabilit reședința în circumscripția electorală în care au loc alegeri pot solicita primarului înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință pentru scrutinul respectiv până cel mai târziu cu **75 de zile** înaintea datei scrutinului;
- primarul, împreună cu formațiunile teritoriale ale Inspectoratului General pentru Imigrări, actualizează listele electorale complementare până cel mai târziu cu **75 de zile** înaintea zilei votării;
- propunerile de candidați se depun la birourile electorale de circumscripție cel mai târziu cu **70 de zile** înainte de data alegerilor;
- campania electorală începe cu **60 de zile** înainte de data desfășurării alegerilor;
- prefecții și subprefecții nu pot candida decât în situația în care demisionează cu cel puțin **80 de zile** înaintea datei alegerilor.

Observăm faptul că inițiatorul explică în cadrul expunerii de motive doar necesitatea extinderii duratei campaniei electorale. Precizăm că extinderea perioadei electorale presupune **creșterea corelativă a costurilor pentru funcționarea birourilor electorale de circumscripție și a Biroului Electoral Central, respectiv a cuantumului indemnizațiilor membrilor acestor birouri și ale personalului auxiliar.**

Pe fond, apreciem că modificarea duratei perioadei electorale reprezintă o decizie aflată la latitudinea Parlamentului.

2. Inițiatorul propune eliminarea listelor susținătorilor din textul legii, respectiv abrogarea art. 27 alin. (1) lit. e), modificarea art. 47 alin. (1), abrogarea art. 49 alin. (2), art. 50 alin. (1) și (2) și art. 51, modificarea art. 52 alin. (1), art. 108 lit. a), art. 126 alin. (2).

Precizăm că, analizând criticile de neconstituționalitate aduse art. 49 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, privind obligația depunerii listelor de susținători Curtea Constituțională a reținut în cadrul Deciziei nr. 286/2016¹ că „dispozițiile art. 37, alături de cele ale art. 16 alin. (3) și 40 din Constituție, stabilesc doar condițiile de principiu, de fond și de formă, pe care o persoană trebuie să le îndeplinească pentru exercitarea dreptului de a fi ales, iar Legea nr. 115/2015 le dezvoltă, în privința alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale - consilii locale, consilii județene, primari și președinți ai consiliilor județene. În acest cadru, textul criticat consacră o condiție de exercitare a dreptului fundamental de a fi ales în respectivele autorități reprezentative, și anume aceea de a prezenta o listă de susținători la depunerea candidaturii. Instituirea unei astfel de condiții este, de principiu, în acord cu normele constituționale cuprinse în art. 2 - Suveranitatea, precum și cu cele ale art. 3 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin prisma art. 20 din Constituția României (...).”

Totodată, în ceea ce privește obligația de a strânge un număr de semnături de susținere raportat la numărul de 3 membri fondatori necesar pentru constituirea unui partid politic, la care face referire inițiatorul, Curtea a reținut următoarele:

„Reprezentativitatea candidaturilor la funcțiile electivă, așadar și condiția instituită de art. 49 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, pot fi calificate, de principiu, ca fiind ceea ce Curtea a denumit "instrumente legale adecvate". Aceasta pornind de la faptul că desemnarea de candidați în alegeri constituie una dintre condițiile de "existență" a partidelor politice. Astfel, potrivit art. 45 coroborat cu art. 46 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 14/2003, una dintre situațiile de dizolvare pe cale judecătorească a unui partid politic este aceea în care "nu a desemnat candidați, singur sau în alianță, în două campanii electorale succesive, cu excepția celei prezidențiale, în minimum 75 de circumscripții electorale în cazul alegerilor locale, respectiv o listă completă de candidați în cel puțin o circumscripție electorală sau candidați în cel puțin 3 circumscripții electorale, în cazul alegerilor parlamentare." Așadar, **indiferent de numărul de membri fondatori, prin instituirea unor condiții de reprezentativitate în privința candidaților partidelor se evită o fragmentare politică excesivă; practic, partidele care nu au forța politică de a desemna candidați în alegeri intră sub incidența cauzei de dizolvare menționate.** Fără îndoială că nu toate partidele politice au aceeași forță politică, de aceea obligația instituită prevăzută de legiuitor a fost configurată în sensul desemnării unui număr minim de candidați la alegerile parlamentare și locale, care să asigure că partidul politic constituit este în măsură să realizeze rolul său constituțional, stabilit de art. 8 din Constituție, și anume de a contribui "la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, respectând suveranitatea națională, integritatea teritorială, ordinea de drept și principiile democrației", respectiv de Legea partidelor politice nr. 14/2003 care prevede, în art.

¹ Decizia nr. 286/2016 din 11 mai 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial nr. 451 din 16 iunie 2016.

2, că "prin activitatea lor, partidele politice promovează valorile și interesele naționale, pluralismul politic, contribuie la formarea opiniei publice, participă cu candidați în alegeri și la constituirea unor autorități publice și stimulează participarea cetățenilor la scrutinuri, potrivit legii." **Partidele politice trebuie să aibă un minim de forță/susținere pentru a realiza rolul lor constituțional, probată prin posibilitatea de a desemna candidați, la alegerile locale și parlamentare, în caz contrar neputând revendica statutul de partid politic."**

Curtea Constituțională a mai reținut faptul că „**Textul criticat se corelează cu recomandările cuprinse în Codul bunelor practici în materie electorală** - Linii directoare și raport explicativ adoptate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de-a 52-a Sesiuni Plenare (Veneția, 18 - 19 octombrie 2002). Liniile directoare statuează în acest sens, la art. 1.3 - Prezentarea candidaturilor, pct. i și ii, următoarele: "i. Prezentarea candidaților individuali sau a listelor de candidați pot fi condiționate de obținerea unui anumit număr de semnături; ii. Legea nu trebuie să impună colectarea semnăturilor a mai mult de un 1% din alegătorii circumscripției respective." Această recomandare este dezvoltată în Raportul explicativ, pct. 8, după cum urmează: "Obligația de a colecta un anumit număr de semnături pentru prezentarea unei candidaturi nu este, în principiu, incompatibilă cu principiul sufragiului universal. În practică, toate partidele politice, cu excepția unor formațiuni politice fantome, par a nu se confrunta cu nicio dificultate în colectarea numărului necesar de semnături, atunci când normele care reglementează colectarea semnăturilor nu sunt utilizate pentru a împiedica unii candidați de a se prezenta. Pentru a evita orice manipulări de acest gen, legea trebuie să stabilească un număr maxim de semnături care nu trebuie să depășească pragul de 1% din alegători." Curtea observă că textul citat distinge între partide care pot dovedi un potențial de reprezentativitate și partide care nu pot face acest lucru ("formațiuni politice fantome"), ceea ce conduce la concluzia că, și în viziunea Codului bunelor practici în materie electorală, simpla înregistrare a unui partid politic nu reprezintă singurul criteriu pentru a califica o formă de asociere ca atare. **Trebuie ca partidul politic astfel constituit să probeze o activitate circumscriasă rolului partidelor politice într-un stat de drept."**

Aceste considerente sunt menționate și în Decizia Curții Constituționale nr. 288/2016².

3. Se propune modificarea art. 101 al Legii nr. 115/2015 astfel încât să fie declarat primar candidatul care a întrunit în primul tur de scrutin majoritatea voturilor valabil exprimate. În cazul în care niciunul dintre candidați nu a obținut majoritatea cerută, se organizează al doilea tur de scrutin.

Conform textului în vigoare al art. 101, este declarat ales primar candidatul care a întrunit cel mai mare număr de voturi valabil exprimate, iar al doilea tur de scrutin se va organiza doar în caz de balotaj.

Precizăm că în trecut au fost adoptate succesiv mai multe inițiative legislative care au vizat trecerea de la sistemul cu un tur de scrutin la cel cu două tururi de scrutin și viceversa. **Apreciem că nu există argumente hotărâtoare în favoarea unuia sau altuia dintre**

² Decizia Curții Constituționale nr. 288/2016 din 11 mai 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial nr. 509 din 6 iulie 2016.

sistemele sus enunțate, alegerea unuia dintre acestea reprezentând opțiunea exclusivă a legiuitorului.

Mai arătăm că în prezent se află în procedură legislativă și alte propuneri legislative care vizează revenirea la sistemul cu două tururi de scrutin pentru alegerea primarului, respectiv: Proiectul de Lege pentru modificarea art.101 din Legea nr.115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr.215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali (PL-x nr. 288/2016) și Proiectul de Lege privind modificarea și completarea Legii 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr.215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali (PL-x nr. 297/2016). Considerăm că acestea **trebuie analizate împreună**.

Față de cele sus-menționate, apreciem că adoptarea *propunerii legislative privind modificarea Legii nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali (Bp.346/2016)*, reprezintă o decizie aflată la latitudinea forului legislativ.

Cu deosebită considerație,

PREȘEDINTE,
ANA MARIA PATRU

București, iulie 2016